

ועדת הבחירות המרכזית
לכנסת ה-21

השופט ארנון דראל
יושב ראש ועדת הבחירות האזורית יהודה

תר"מ 21 / 106

העותר : מר אבי נעים, ראש המועצה המקומית בית אריה

נגד

המשיב : מר יהודה אלבוים
על ידי עו"ד מרדכי טימסית

החלטה

מבוא

1. לפני עתירה למתן צו מניעה בהתאם לסעיפים 17ב' ו-17ד' לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), תשי"ט-1959 (להלן: **חוק דרכי תעמולה**). עניינה של העתירה בשלטים שתלה המשיב לקראת הבחירות לרשויות המקומיות.
2. עתירה קודמת הוגשה ביום 3.9.18 אך נמחקה מחמת אי מיצוי הליכים (תר"מ 93/21). בהמשך לכך הוגשה ביום 17.9.18 העתירה שלפני. לאחר קבלת תגובת המשיב ובהינתן כי העותר לא קיים את ההחלטות שניתנו בדבר פירוט טענותיו, הבשילה העתירה, לאחר הגשת טיעון מצד העותר ותגובה נוספת מצד המשיב, לדיון רק עתה.
3. עניינה של העתירה בארבעה שלטים שהציב המשיב במסגרת תעמולת הבחירות שלו לראשות המועצה המקומית בית אריה וזאת בשלושה מקומות: שני שלטים הוצבו לצד כביש בין עירוני 465 לכיוון בית אריה, שלט אחד הוצב על חומה ציבורית במרחב הציבורי ברחוב הזית בבית אריה, ושלט רביעי הוצב על גג הבית אשר המשיב בונה ברחוב פריחת השקד 3 בבית אריה (שטחם הוא כ- 40 מ"ר):

עמוד 1 מתוך 6

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 9195015 العنوان: مجمع بن-غوريون, أورشليم القدس, 9195015
טלפון هاتף: 02-6753407, פקס: 02-5669855 דוא"ל البريد الإلكتروني: VadatB@knesset.gov.il

אתר האינטרנט الموقع www.bechirof.gov.il

טענות העותר

4. העותר טוען כי השלט שנבנה מעל בית המשיב דורש היתר בנייה, שאינו בנמצא והועבר לטיפול מחלקת הפיקוח וההנדסה, אך המשיב בחר להתעלם מכך. הוא מוסיף כי צריכה להישאל השאלה האם המרחב שמעל הבית נחשב למרחב הפרטי או הציבורי, שכן השלט פולש למרחב הנוף הציבורי וחוסם את הנוף לכלל תושבי השכונה. לדידו של העותר אין המדובר בשלט שנתלה בצמוד לגדרות הבית או לבית עצמו אלא לשלט הפולש למרחב הציבורי באופן חריג וקיצוני ולכן עליו לעמוד בכללים שנקבעו בחוק דרכי תעמולה, מבחינת הגודל והתוכן. אשר לשלט הנוסף נטען כי הוא פונה למרחב הציבורי.

5. בהתייחסו לשלטים המוצבים בשטח הציבורי ולאורך כביש 465 העותר טוען כי אין מדובר בשלטי חוצות כהגדרתם בסעיף 10(ב)א לחוק דרכי תעמולה, שכן אין מדובר ב"מתקן פרסום חוצות" אלא במתקן שהוקם אך ורק לצורך תעמולת הבחירות ולבקשתו של המשיב. מדובר בבניית קונסטרוקציה בניגוד לחוק בשטח ציבורי לאורך כביש הגישה העיקרי המשמש נתיב הנסיעה הראשי המחבר את תושבי בית אריה לגוש דן. בעניין זה מפנה העותר למגבלות שנקבעו בחוק על הצבת מודעות ולגודלם.

טענות המשיב

6. המשיב טוען בכתב התשובה ובהשלמת הטיעון כי העותר בוחר שלא להפעיל את סמכויותיו לפי דיני התכנון והבנייה ופונה לוועדת הבחירות. בנוסף נטען כי אחד מארבעת השלטים הוצב על ידי תושב היישוב וביוזמתו ולכן היה על העותר לצרף את מציב השלט כמשיב לעתירה. מכל מקום מדובר בשלט שתלה תושב על בית המגורים שלו. אשר לשלט שהוצב בבית המגורים של המשיב, הוא מפנה לכך שסעיף 10(א)1 לחוק מחריג את המגבלות על הצבת שלטים ככל שמדובר בבית מגורים.

7. מכאן פונה המשיב להתייחס לשלטים המצויים בצד הכביש. לטענתו אלה הוצבו בשטחו הפרטי של פלסטיני מהכפר רנטיס, שהמשיב שכר ממנו את השטח עליו הוצבו

עמוד 2 מתוך 6

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 9195015 العنوان: مجمع بن-غوريون, أورشليم القدس, 9195015

טלפון هاتف: 02-6753407, פקס فاكس: 02-5669855 דוא"ל البريد الإلكتروني: VadatB@knesset.gov.il

אתר האינטרנט الموقع www.bechirot.gov.il

השלטים לטובת סיעתו והציבם כדין ובשטח פרטי לחלוטין. עוד נטען כי השטח בו הם מצויים אינו נתון לסמכות מוניציפלית ישראלית, ואינו כפוף לחוקי העזר. חוק הדרכים (שילוט), התשכ"ו-1966 (להלן: **חוק השילוט**) לא חל על שטחי איו"ש. השלטים אינם מסתירים את נתיב הנסיעה, אינם מסיחים את דעת הנהג, וחמור מכך העותר עצמה אפשר הצבת שלטים דומים בסמוך להם (במסגרת פרויקט בנייה שהעותר אמן עליו).

8. בא כוח המשיב מפרט על אודות הליכים שנוהלו לפי דיני התכנון והבנייה בעבר וכן מוסיף טענת שיהוי ואי מיצוי הליכים. לצדן הוא טוען לחוסר ניקיון כפיים בשל כך שגם העותר מפר את הוראות חוק דרכי תעמולה ומציב מודעות שגודלן עולה על המותר לפי החוק ובמקום שאסור להציב בו שלטי תעמולה.

9. במסגרת תשובתו להבהרת העותר, ביקש המשיב לראות בתגובה ובתשובה עתירה שכנגד.

דיון והכרעה

10. לאחר שבחנתי את טענות הצדדים הגעתי לכלל מסקנה כי דין העתירה להתקבל בחלקה, כפי שאפרט להלן.

11. סעיף 10 (א) לחוק דרכי תעמולה מגדיר את המותר והאסור בפרסום מודעות ושלטים:

(א) לא תהא תעמולת בחירות באמצעות מודעות מודפסות המוצגות ברבים, אלא בהגבלות אלה:

(1) המודעה לא תהא גדולה מ-50 על 70 סנטימטר;

(3) המודעה תישא את שמו ומענו של המדפיס שהדפיס אותה ושל האדם האחראי להזמנתה; ואם פעל אותו אדם מטעם סיעה, רשימת מועמדים, מועמד בבחירות מיוחדות לראש רשות מקומית או גוף אחר, תישא המודעה את שם הסיעה, רשימת המועמדים, המועמד או הגוף כאמור, או את האות או הכינוי של הסיעה או רשימת המועמדים;

(4) המודעה לא תודבק אלא על לוחות מודעות שייעדה רשות מקומית דרך קבע להדבקת מודעות או שייעדה במיוחד להדבקת מודעות של תעמולת בחירות לקראת בחירות.

12. חריג להוראה זו נמצא בסעיף 10(א)1(1) לחוק דרכי תעמולה, שקובע כי:

עמוד 3 מתוך 6

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 9195015 العنوان: مجمع بن-غوريون, أورشليم القدس, 9195015
טלפון هاتف: 02-6753407, פקס فاكس: 02-5669855 דוא"ל البريد الإلكتروني: VadatB@knesset.gov.il

אתר האינטרנט الموقع www.bechirot.gov.il

"על אף הוראות סעיף קטן (א) תותר תעמולת בחירות באמצעות מודעה המוצגת על גבי דירת מגורים או על משרדיה או מועדוניה של מפלגה או רשימת מועמדים, ובלבד שהצבת המודעה אינה אסורה לפי חוק הדרכים (שילוט), תשכ"ו-1966, ואם נקבעו תנאים והגבלות בחוק עזר לפי פסקה (2), כפוף לאותם תנאים והגבלות; [ההדגשה הוספה- א.ד.]

13. סעיף 10א' לחוק דרכי תעמולה החיל הוראות אלה גם על שלט מודפס או בלתי מודפס:

"הוראות סעיף 10 יחולו, בשינויים המחוייבים, גם על שלט מודפס או בלתי מודפס, אולם הגבלת פסקה (1) לסעיף 10 לא תחול על שלט הנושא אך ורק אות וכינוי שאושרו כדין לרשימת מועמדים."

14. בהחלטה שניתנה לאחרונה (ער"מ 4/21 רינה פיימן גרינברג נ' משה קונינסקי (13.9.2018) (להלן: עניין גרינברג)), הבהיר יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית, כבי' המשנה לנשיאה, ח' מלצר, כי יש לפרש את הוראות סעיף 10 (א) לחוק דרכי תעמולה באופן שבו מגבלת הגודל הקבועה למודעות לא תחול על כאלה המוצבות בדירות מגורים, ובמשרדים ובמטות של מפלגות או רשימות מועמדים. קביעתו של כבי' המשנה לנשיאה מאמצת החלטות קודמות שניתנו על ידי כבי' השופטת ד' דורנר וכבי' השופט (כתוארו אז) מ' חשין, שבהן הובהר כי שלטים המוצבים על גבי דירות מגורים ומטות של רשימות ושל מפלגות אינם כפופים למגבלת הגודל הקבועה בסעיף 10(א) לחוק דרכי תעמולה (תר"מ 60/03 שינוי מפלגת המרכז נ' דוקורסקי (12.10.2003)). באותה החלטה הבהירה השופטת דורנר כי החריג יחול רק על שטח הדירה בלבד ולא על השטח המשותף לכלל הדיירים, כגון קיר חימום של בית משותף או גדר חימום של חצר משותפת, דבר היוצר ממילא "מגבלת גודל טבעי" וכן כי לא יחול על נדל"ן מסחרי ומשרדים (עניין גרינברג, פסקה 20 וההפניות שם).

15. בחינת השלטים הנדונים מלמדת כי שני שלטי החוצות המצויים לצד כביש 465 הוצבו שלא כדין, שכן בהינתן שהוראת סעיף 10א' לחוק דרכי תעמולה מחילה את מגבלת הגודל על שלטים לא ניתן להציב שלטי חוצות באופן שבו הוצבו. יובהר כי אין מדובר במתקן פרסום מתחלף שנדון בסעיף 10ב' לחוק דרכי תעמולה.

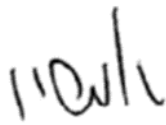
16. אין בכך שהשלטים ממוקמים על שטח פרטי או כי חוק השילוט אינו חל על השטח שבו הם ממוקמים כדי לשנות ממסקנה זו. חוק דרכי תעמולה הוא המסדיר את בחינת מעמדם, ולכן ככל שיש בהצבתם כדי להפר את חוק דרכי תעמולה, לא תסייע למשיב הימצאותם על שטח פרטי או היעדר אפשרות לסילוקם מכוח חוק השילוט.
17. אשר לשלט המוצב על דירת המגורים של המשיב, לא מצאתי בטענות העותר כדי להביא להסרת השלט שכן, כפי שצינתי לעיל לא קיימת מגבלה על שטחו של שלט המונח על גבי דירת מגורים ואין הכרח בכך שהשלט יהיה צמוד לגדר דווקא ולא יהיה מחובר לגג, בהנחה שאכן מדובר בדירת מגוריו של המשיב.
18. עם זאת, אציין כי עיון בתמונה מלמד כי מדובר באתר בנייה, שבו בונה המשיב את ביתו. בהתחשב בכך שהעותר לא העלה את הטענה כי אין לראות בדירה המצויה בבנייה כ"דירת מגורים", לא ראיתי מקום לעורר את השאלה מיזמת. לפיכך, העתירה ככל שהיא מתייחסת לשלט זה נדחית.
19. נותר השלט הרביעי. בעניינו של שלט זה אף העותר אינו טוען כי אין מדובר בדירת מגורים ועל כן אין בכך שהשלט פונה למרחב הציבורי כדי למנוע את הצבתו. בהיעדר נימוק אחר מדוע לא חל על השלט סעיף 10 (א1) לחוק דרכי תעמולה, לא הונח בסיס מספיק למתן צו מניעה.
20. לא נעלמו מעיני טענות המשיב לשיהוי ולחוסר ניקיון כפיים. אשר לשיהוי, איני סבור כי בנסיבות מקרה זו ונוכח הפרת חוק דרכי תעמולה על ידי המשיב יש לחסום את דרכו לבירור טענותיו בשל שיהוי, שכן לא נגרם למשיב כל נזק מהשיהוי אלא ההיפך הוא נהנה מהפרסום פרק זמן לא קצר.
21. את טענות המשיב להפרת חוק דרכי תעמולה מצד העותר עליו להפנות במסגרת עתירה נפרדת. לא ניתן להפוך תגובה לעתירה. גם בחוסר ניקיון הכפיים, ככל שהיה, אין כדי למנוע את הסרת השלטים הממוקמים בצדי הדרך. בטרם יגיש המשיב את עתירתו עליו למצות את ההליכים כנדרש, ויתכן והצורך בעתירה יתייתר.
22. עוד אציין כי הצדדים הפנו להוראות שונות של דיני התכנון והבנייה וטענו מדוע הצבת השלטים מפרה או אינה מפירה את אותם דינים. מאחר והדיון לפני ממוקד בסמכותי למתן צווי מניעה לפי חוק דרכי תעמולה, איני נדרש לשאלות אלה.

סיכום

23. על יסוד כל האמור אני מורה למשיב להסיר בתוך 72 שעות את שלטי החוצות הממוקמים לצד הכביש המוביל לבית אריה (כביש 465). העתירה באשר לשני השלטים האחרים – נדחית.

24. בהינתן כי העתירה התקבלה בחלקה ונוכח התקלות שנפלו מלפני העותר שחייבו הגשת טיעון כפול מצד המשיב, לא ייעשה צו להוצאות.

ניתנה היום כ"ח בתשרי תשע"ט (7.10.18).

ארנון דראל

שופט בית המשפט המחוזי ירושלים
יושב ראש ועדת הבחירות
האזורית יהודה